

Cunoaște-l pe...

Ştefan cel Mare

Moldova înaintea lui Ștefan

În 1433, la Borzești, s-a născut unul dintre cei mai importanți domnitori pe care i-a avut țara noastră, Ștefan al III-lea, fiu al domnitorului Bogdan al II-lea. Cei aproape 50 de ani ai domniei sale au însemnat pentru Moldova o perioadă de glorie și bogăție, în care țara a fost condusă cu vitejie și înțelepciune.

În acele vremuri, luptele sângheroase pentru putere nu erau neobișnuite. Statele române se aflau la granița celor trei mari puteri care stăpâneau această parte a lumii: Regatul Ungariei, Regatul Poloniei și uriașul Imperiu Otoman, cu o întindere cât jumătate din continentul Europei!

Ștefan a rămas în amintirea românilor drept domnitorul care a știut să țină piept turcilor, fără să se dea bătut niciodată, și ca un vrednic ctitor de biserici.

Dar cum era, de fapt, Ștefan cel Mare? După aproape două sute de ani, cronicarul Grigore Ureche îl descria drept un om „nu mare la stat”, adesea „mânios” – pricină din care, deseori, „vârsa sânge nevinovat”. Dar tot cronicarul povestește că era „om întreg la fire”, cu alte cuvinte cinstit și corect. Era viteaz și „la lucruri de războaie meșter”, aşa că nu ne mirăm că a câștigat aproape toate bătăliile pe care le-a dus. Iar în puținele dăți când a fost învins, „nu pierdea nădejdea că se va ridica deasupra biruitorilor”.

Istoricul Nicolae Iorga îl descria drept „cinstit și harnic, răbdător fără să uite și viteaz fără cruzime, strășnic în mânie și senin în iertare, răspicat și cu măsură în grai, gospodar și fără nicio trufie în faptele sale”.

Unele tările lui Petru Aron

Să vedem însă cum a ajuns Ștefan cel Mare în fruntea Moldovei. Povestea urcării sale pe tron a început când tatăl său, Bogdan al II-lea, a fost ucis de Petru Aron. Și Bogdan, și Petru erau fiili domnitorului Alexandru cel Bun, doar că erau frați vitregi. După moartea lui Alexandru cel Bun, Iancu de Hunedoara, unul dintre cei mai bogăți nobili din Europa acelor vremuri, l-a sprijinit la tronul Moldovei pe Bogdan. Furios că nu a ajuns el să conducă țara, Petru Aron a plătit niște boieri să-l ajute să-l omoare pe domnitor. Într-o noapte, au intrat în conacul de la Reuseni, în apropierea Sucevei, unde se afla domnitorul, l-au luat prizonier, apoi i s-a tăiat capul.

În acea noapte, speriat, Tânărul Ștefan a reușit să scape de ucigași și a fugit într-o pădure. Dar moartea tatălui său avea să-i schimbe viața pentru totdeauna.

Cum a recâștigat Ștefan Moldova

Victoria lui Petru Aron a fost scurtă. Luptele pentru putere au continuat, iar peste câțiva ani Ștefan, fiul lui Bogdan, avea să-și înfrunte unchiul. După moartea tatălui său, Ștefan plecase în Transilvania, la Iancu de Hunedoara, care ajunse voievod. Apoi, cu ajutorul vărului său Vlad Țepeș, care domnea în Țara Românească, a strâns o oaste vitează și a pornit spre Moldova. Luat pe nepregătite, Petru Aron a fost înfrânt la Doljești, în apropierea Romanului, iar Ștefan și-a recâștigat locul meritat pe tronul țării.

După victoria împotriva celui care-i ucisese tatăl, Ștefan s-a îndreptat spre Suceava, unde era cetatea de scaun a Moldovei. În apropierea cetății era pe atunci un sat, pe locul numit Câmpia Direptății. Acolo a chemat boierii „și mari, și mici”, curtenii și pe mitropolit, care a venit însoțit de călugări. I-a întrebat dacă îl vor ca domn, iar ei au strigat „în mulți ani de la Dumnezeu să domnești!”.

Așa a început domnia lui Ștefan.

